

I. IDENTIFICACIÓ

Nom de l'assignatura: **ELS CLÀSSICS EN LA CULTURA ACTUAL**

Titulació: Humanitats

Tipus d'assignatura: Optativa

Crèdits ECTS: 6: 4,5 (TE) + 1,5 (DT)

II. OBJECTIUS FORMATIUS DE L'ASSIGNATURA

Estudi dels esdeveniments culturals que s'han produït i que es produeixen a l'època contemporània, per a la comprensió i anàlisi dels quals cal fer referència als seus antecedents en el món clàssic.

Per a una comprensió de la història de la cultura contemporània, és imprescindible adonar-se que les innovacions significatives no han pogut desenvolupar-se sense tenir en compte unes tradicions que, sovint, parteixen del món clàssic. Els nous esdeveniments culturals, transcendentals, no n'han prescindit, actualitzant les referències clàssiques per motius sobre els quals cal reflexionar.

En finalitzar l'assignatura l'alumne serà capaç de:

- Considerar el pes de la tradició clàssica al panorama de la cultura contemporània.
- Detectar elements culturals de tradició clàssica, vigents a la història de la cultura recent.
- Localitzar nous fenòmens que depenen de l'ús o la interpretació de temes clàssics o de la cultura clàssica.
- Avaluar i valorar el pes de la cultura clàssica en el panorama cultural actual.

I. III. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES A DESENVOLUPAR:

- Desenvolupar la lectura crítica dels textos com a documents de la història de la cultura.
- Fixar recursos intel·lectuals i científics d'argumentació i documentació de les anàlisis que es proposen.
- Establir mecanismes de relació d'idees per tal d'anilitzar amb complexitat i de forma interdisciplinària els esdeveniments de la cultura contemporània.
- Reflexionar sobre el pes específic de la tradició clàssica europea en relació amb el desenvolupament d'altres cultures.
- Oferir interpretacions sobre les referències clàssiques que es troben als esdeveniments culturals més recents.

II. IV. METODOLOGIES DOCENTS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE

N.B.: Depenent del nombre d'estudiants matriculats, el professor podrà organitzar les TI per grups de treball.

a) Estratègies d'Ensenyament-Aprentatge desenvolupades pel professor:

1. Organització sobre els continguts teòrics:

Descripció metòdica dels continguts teòrics de l'assignatura.

Presentació dels instruments de consulta principals relatius a l'estudi del món clàssic.

Seguiment del grau de comprensió i estudi dels continguts per mitjà del treball proposat als estudiants.

2. Organització sobre el treball dels estudiants:

Elaboració d'un dossier amb textos relacionats amb els continguts teòrics (oferts per mitjà de l'Autònoma Interactiva).

Lectura i correcció de treballs escrits (ressenyes, comentaris, resums, etc.) sobre els textos del dossier o sobre les recerques elaborades pels estudiants. Observacions generals sobre els mètodes d'argumentació i documentació emprats pels estudiants.

Treball tutoritzat amb discussions, debats, contrastos d'opinions, dubtes, etc.

b) Activitats que realitzaran els estudiants:

1. Activitats a l'aula:

- Assistència a classe: intervencions sobre la comprensió dels continguts teòrics, suggeriment de lectures personals o de referències relacionades, proposta de dubtes o qüestions referents a les lectures proposades com a material de treball (tant metodològiques com teòriques).

2. Activitats fora de l'aula:

- Elaboració i desenvolupament de les notes sobre els continguts teòrics, lectura (pautada) del dossier i dels llibres relacionats amb les activitats tutoritzades i pràctiques, redacció de ressenyes, resums, crítiques, etc. dels textos (per entregar com a exercicis pràctics), adquisició de les eines principals de consulta (especialment, biblioteca-hemeroteca i informàtics).

V. CONTINGUTS I BIBLIOGRAFIA

Continguts

Mòdul 0: Delimitacions metodològiques

- 0.1 Definicions del concepte "cultura contemporània" i limitacions cronològiques i espacials.
- 0.2 Definicions i consideracions sobre el concepte de "tradició clàssica".
- 0.3 *Instrumenta* per a la recerca sobre el món i la cultura clàssica.

Mòdul 1: Antecedents del món contemporani del segle XX: la tradició clàssica als segles XVIII-XIX.

- 1.1 L'interès de la Il·lustració pel món clàssic.
- 1.2 L'aparició de nous mites contemporanis... basats en la tradició clàssica.
- 1.3 L'interès pels temes clàssics a l'Europa decimonònica.

Mòdul 2: La presència del món clàssic a la primera meitat del segle XX.

- 2.1 El tractament dels clàssics per les avantguardes.
- 2.2 Els clàssics i els inicis del cinema.
- 2.3 Els clàssics com a imatge del feixisme.
- 2.4 Expressions existencialistes per mitjà dels referents clàssics.

Mòdul 3: La presència del món clàssic a la segona meitat del segle XX.

- 3.1 La utilitat dels clàssics per a la cultura postmoderna.
- 3.2 L'aparició d'un neohumanisme i l'actualitat dels clàssics.
- 3.3 Els clàssics al cinema actual i a la televisió.
- 3.4 Constatació de l'actualitat i ús de les referències clàssiques.

Bibliografia

A més de les obres de consulta fonamentals sobre aspectes de la tradició i de la cultura clàssica (cf. Tema 0.3), suggerim la bibliografia següent, que és orientativa i en absolut exhaustiva:

V. ATTOLINI, "Il cinema", *Lo spazio letterario di Roma antica*, vol. IV, Roma, 1991, 429-431. - J. BALLÓ-X. PÉREZ, *La llavor immortal*, Barcelona, 1995. - J. W. BURROW, *La crisis de la razón. El pensamiento europeo 1848-1914*, Barcelona, 2001. - I. CALVINO, *Por qué leer los clásicos*, Barcelona, 1991. - P.L. CANO, *De Aristóteles a Woody Allen*, 1999. - G. CAVALLO-R. CHARTIER (eds.), *Historia de la lectura en el mundo occidental*, Madrid, 2001. - E.R. CURTIUS, *Literatura europea y Edad Media latina*, Madrid, 1976. - J.M. DOMENACH, *La propaganda política*, Barcelona, 1969. - A. FONTÁN, "La inspiración clásica", en *Humanismo romano*, Barcelona, 1974, 15-32. - E. FROMM, *El humanismo como utopía real*, Barcelona-Buenos Aires-México, 1998. - O. FULLAT, *El siglo postmoderno (1900-2001)*, Barcelona. - J.L. GADDIS, *El paisaje en la historia*, Barcelona, 2004. - A. GNISCI, *Introducción a la literatura comparada*, Barcelona, 2002. - R. GUBERN, *Máscaras de ficción*, Barcelona, 2002. - G. HIGHET, *La Tradición Clásica*, México, 1954. - E. HOBSBAWM, *Historia del siglo XX*, Barcelona, 1995. - CH. JAMME, *Introducción a la filosofía del mito en la época moderna y contemporánea*, Barcelona-Buenos Aires-México, 1999. - J. F. LYOTARD, *La condición postmoderna*, Madrid, 1994. - G.L. MOSSE, *La cultura europea del siglo XX*, Barcelona, 1997. - M. LIDA DE MALKIEL, *La tradición clásica en España*, Barcelona, 1975. - J. PICÓ, *Cultura y modernidad*, Madrid, 1999. - E. SAID, *Orientalismo*, Barcelona, 2002. - E. SAID, *Humanisme et démocratie*, Paris, 2005. - J. P. SARTRE, *El existencialismo es un humanismo*, Buenos Aires, 1972. - U. SILVA, *Arte e ideología del fascismo*, Valencia, 1975. - Tz. TODOROV, *El jardín imperfecto*, Barcelona, 1999 (trad. franc. 1998¹). - VV.AA. *¿Qué es una obra maestra?*, Barcelona, 2000.

VI. AVALUACIÓ

L'estudiant haurà de realitzar un treball continuat, per mitjà de la redacció de ressenyes sobre lectures proposades a classe o amb la redacció d'exercicis que posin en pràctica la teoria impartida. El nombre de ressenyes i exercicis pràctics per entregar serà de 4 o 5. Les dates de presentació s'aniran fixant en cada moment, sempre amb deu dies d'antelació aproximadament.

La nota final s'obtéindrà de la qualificació obtinguda dels exercicis demanats pel professor (50%) més un treball de curs, a entregar el dia que s'establirà -juny-, la redacció del qual serà tutoritzada (50%).